

Van: <@vrhm.nl> Namens

Verzonden: maandag 19 juni 2023 11:10

Aan: <@vrhm.nl>

CC: [NIPV] <@nipv.nl>

Onderwerp: Reactie Brandweer Nederland n.a.v. Brief van de minister voor VRO met beantwoording nadere vragen Wkb 9 juni 2023 - T.b.v. commissie BIZA 20 juni

Urgentie: Hoog

Reactie Brandweer Nederland n.a.v. Brief van de minister voor VRO met beantwoording nadere vragen Wkb 9 juni 2023 - T.b.v. commissie BIZA 20 juni

Geachte Eerste Kamer fracties,

Wij hebben kennisgenomen van de brief 'Beantwoording nadere vragen Wkb' (kenmerk 2023-0000278239) van de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO). Deze brief staat dinsdag 20 juni in uw commissie BiZa geagendeerd. In deze brief (pagina 4) wordt onder meer antwoord gegeven op de vraag of de brandweer en veiligheidsregio's naar tevredenheid zijn betrokken bij de totstandkoming van de Wkb. Omdat de brief geen rechtstreeks antwoord geeft op deze vraag hechten wij er waarde aan te benadrukken dat het antwoord op deze vraag vanuit de brandweer en de veiligheidsregio's nee is.

In de brief geeft de minister aan dat medio mei jl. overleg heeft plaatsgevonden met de Portefeuillehouder Brandveiligheid van Brandweer Nederland. Dit overleg heeft plaatsgevonden op initiatief van Brandweer Nederland om de informatieuitwisseling over de belangen van de brandweer te verbeteren en als medeoverheid geen officiële briefwisselingen te moeten voeren met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Het heeft immers tot op heden ontbroken aan de invulling van de toezeggingen uit 2016 en 2019. De voorbije jaren heeft de brandweer hier via verschillende manieren op aangedrongen, echter zonder resultaat. Inzet van het gesprek was om hierover helderheid te krijgen.

In de beantwoording van 9 juni jl. wordt opnieuw verwezen naar de toezeggingen uit 2016, waarmee de vraag of het betrekken van de brandweer tot tevredenheid heeft plaatsgevonden, niet wordt beantwoord. Voor de brandweer kan pas sprake zijn van tevredenheid indien voldoende uitvoering is gegeven aan de door ons aangedragen noodzakelijke punten:

1. Uitvoering geven aan inbedding en betrokkenheid brandweer in toelatingsorganisatie;
2. Nadere invulling van de rol veiligheidsregio/brandweer bij risicobeoordeling;
3. Afspraken over op welke wijze de resultaten van proefprojecten worden beoordeeld op de effecten op (brand)veiligheid;
4. Afspraken over betrokkenheid van de veiligheidsregio's en brandweer bij proefprojecten in gevolklasse 2.

Risicobeoordeling

In de brief van 9 mei jl. heeft uw kamer de minister vragen gesteld over de risicobeoordeling. Daarbij geeft uw kamer aan dat deze aspecten in sterke mate ook voor de brandveiligheid van het bouwwerk gelden. De reactie van de minister verwijst naar zijn eerder gegeven reactie door aan te geven dat de Wkb betrekking heeft op de controle van de naleving van de regels. Het enkel voldoen aan de regelgeving is echter geen garantie voor (brand)veiligheid. Wij zijn daarom van mening dat uw vragen met ja beantwoord zouden moeten worden.

De afgelopen jaren hebben meerdere incidenten (branden) laten zien dat het bouwwerk voldeed aan de regelgeving, wat daarmee echter geen garantie gaf voor veiligheid (zie bijlage 3). Naar onze mening is te allen tijde een risicogerichte toets door de brandweer noodzakelijk. Los van de Wkb is

de bouwregelgeving - o.a. als gevolg van snelle maatschappelijke ontwikkelingen zoals de energietransitie, duurzaamheidsopgaven etc. - niet toegerust op de huidige tijd. Des te belangrijker is de betrokkenheid van de brandweer bij de risicobeoordeling.

Voor de volledigheid hebben wij eerdere communicatie met uw kamer bijgevoegd.

- 1) Brief aan Eerste Kamer van Brandweer Nederland: Aandacht voor brandveiligheid onder het stelsel van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (inclusief brief van het Veiligheidsberaad september 2021) – 21 november 2022
- 2) Position Paper Brandweer Nederland Wet Kwaliteitsborging – 13 februari 2023

De missie van de Nederlandse brandweer is: minder branden, minder slachtoffers, minder schade. Vanuit deze drijfveer volgen wij al jarenlang de voorbereidingen van de Wkb. De bovenstaande verbeterpunten in deze reactie dragen naar onze mening hieraan bij.

Wij wensen u wijsheid toe in deze laatste fase van dit wetgevingstraject.

Met vriendelijke groet,

Regionaal Commandant Brandweer Veiligheidsregio Hollands Midden

Regionaal Commandant Brandweer Veiligheidsregio Limburg Noord

Portefeuillehouders Brandveiligheid Brandweer Nederland
Raad Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio

Bijlagen bij de mail van 19 juni 2023 Reactie Brandweer Nederland n.a.v. Brief van de minister voor VRO met beantwoording nadere vragen Wkb 9 juni 2023 - T.b.v. commissie BIZA 20 juni

Bijlage 1: [pagina 21] Memorie van toelichting WKB

Bijlage 2: Position Paper Wet Kwaliteitsborging (Brandweer Nederland)

Bijlage 3: Overzicht conclusies n.a.v. onderzoek

Bijlage 4: Mail van 21 november 2022 Aandacht voor brandveiligheid onder het stelsel van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Bijlage 5: Brief van het veiligheidsberaad en Brandweer Nederland van 21 september 2021

Bijlage 1: Memorie van toelichting WKB

Memorie van toelichting Wkb – Tweede Kamer vergaderjaar 2015 – 2016, 34 453, nr. 3 (pagina 21)

Veiligheidsregio's en brandweer

In de Wet Veiligheidsregio's is de rolverdeling tussen het bevoegd gezag en de veiligheidsregio's (waaronder de brandweer) vastgelegd. In deze rolverdeling, de verhoudingen en verantwoordelijkheden, wordt geen verandering aangebracht. Zo is de brandweer adviseur van het bevoegd gezag. Omdat brandveiligheid een van de belangrijke onderwerpen is die mede in de bouwregelgeving is geregeld, zal vanzelfsprekend ook in het nieuwe stelsel worden gezorgd dat de brandveiligheid geborgd is. In dat kader heeft de brandweer op het gebied van brandveiligheid een rol die voortvloeit uit het Bouwbesluit 2012. Deze rol verandert niet met dit wetsvoorstel. Voorafgaand aan het bouwen dient over bijvoorbeeld de bereikbaarheid van het gebouw en de brandweeringang overleg te worden gepleegd met de brandweer, zodat zij haar repressieve taak (en de voorbereiding daarop) zo goed mogelijk kan uitvoeren.

Kennis over brandveiligheid zal worden ingebed binnen de op te richten toelatingsorganisatie. De brandweer wordt betrokken bij verdere uitwerking van de criteria voor instrumenten voor kwaliteitsborging bij algemene maatregel van bestuur. Ook is betrokkenheid van de brandweer vanwege expertise op het gebied van brandveiligheid in de toelatingsorganisatie nodig. Voortbouwend op de adviesrol van de brandweer uit de Wet Veiligheidsregio's zal bij de verdere uitwerking van de criteria bij algemene maatregel van bestuur worden bepaald bij welke bouwprojecten, afhankelijk van de gevolgklasse van het bouwwerk, vroegtijdig advies nodig is van de brandweer. Zo kan het zijn dat een instrument slechts kan worden toegepast op een bouwwerk met een bepaalde gevolgklasse, indien in dat instrument is geregeld dat er vroegtijdig overleg is met de brandweer. Hoe hoger de gevolgklasse van het bouwwerk en hoe groter de brandveiligheidsrisico's, hoe groter de rol van de veiligheidsregio/brandweer zal moeten zijn. Overigens is een initiatiefnemer niet verplicht om de adviezen van de brandweer over te nemen zolang de brandveiligheid maar voldoet aan de minimumeisen in het Bouwbesluit 2012. Wel kan dit gevolgen hebben voor het brandveilig gebruik en/of de (on)mogelijkheden voor een eventuele repressieve inzet van de brandweer. Mede daarom is het van belang om vast te leggen waarom de initiatiefnemer adviezen van de brandweer eventueel niet overneemt. Overigens kan advisering door de brandweer vooraf altijd vrijwillig worden gevraagd, dus ook bij gevolgklasse 1 en de bouwwerken met beperkte gevolgen binnen gevolgklasse 2. Vroegtijdige betrokkenheid van de brandweer kan immers ook voor de initiatiefnemer relevant zijn, omdat hij dan andere doelen dan veiligheid voor personen of belendingen bespreekbaar kan maken, zoals meer mogelijkheden voor het intact houden van een bouwwerk zelf of het beschermen van goederen. Dergelijke doelen zijn niet meegenomen in de minimumeisen die het Bouwbesluit 2012 stelt.

Position Paper Wet Kwaliteitsborging

Aanleiding en historie

Nederland is een van de brandveiligste landen ter wereld¹. De brandweer kent als hoofdtaken het voorkomen, beperken en bestrijden van branden. Alhoewel het nog niet wetenschappelijk aangetoond is, laten de cijfers zien dat de structurele aandacht voor het voorkomen en beperken van branden, de afgelopen 50 jaar zijn vruchten heeft afgeworpen. Al sinds 2011 wordt er gesproken over de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB), waardoor private kwaliteitsborgers taken gaan overnemen van gemeentelijke afdelingen Bouw- en Woningtoezicht. De brandweer heeft in relatie tot de WKB de volgende standpunten ingenomen en consequent kenbaar gemaakt:

- Het huidige (brand-)veiligheidsniveau moet minimaal gehandhaafd blijven én worden voorzien van bewijslast;
- Het waarborgen van de positie van de brandweer (incidentbestrijding en brandveiligheid) binnen de beoordeling van de risico's t.a.v. branden en rampen.

De essentie van de standpunten van de brandweer is dat bij brandveiligheid (ook) een publiek belang gediend wordt. Eén van de aspecten waar het publieke belang tot uiting komt is het inzichtelijk hebben van de risico's in het verzorgingsgebied van de brandweer, zodat adequate hulpverlening mogelijk blijft. Een ander aspect is dat de brandweer naar binnen gaat bij een incident om mensen te redden en brand te blussen; voor een private kwaliteitsborger geldt dat niet.

Gegeven deze standpunten ziet de brandweer met lede ogen aan, dat er met alle pilots, proefprojecten en experimenten, weinig aandacht is geweest voor de brandveiligheid². De rol van de brandweer bij het wetgevingsproces gaf aanvankelijk redelijk goede waarborgen voor het belang van veiligheid, net als het Bestuursakkoord 2019. Echter daarna volgt een wat "wazige fase", waarbij buiten het zicht van het parlement, allerlei nadere invullingen worden ontwikkeld door bouwsector en BZK/VNG, waarbij voortdurend sprake is van oprekken van de mogelijkheden en het maken van onofficiële afspraken (bv. Spelregels!). Voor wat betreft de uitvoering van regelgeving resulteert dit in een onbalans wanneer het gaat om de monitoring van brandveiligheid, aangezien het nu mogelijk is om zonder kaders uitvoering te geven aan proefprojecten in gevolgklasse 2. De al aanwezige zorg over de brandveiligheid neemt hierdoor toe; men is tot op heden niet in staat gebleken bewijslast te organiseren voor het te handhaven niveau van brandveiligheid en oog te hebben voor het waarborgen van de positie van de brandweer.

Gevolgklassen

Op dit moment wordt er vooral gesproken over bouwwerken met een beperkt risico (gevolgklasse 1), maar tegelijkertijd wordt een stelsel gecreëerd wat betrekking heeft op alle gevolgklassen. Uit de rapportage³ van september 2022 blijkt dat het in 21% van de gevallen het een gevolgklasse 2 project betreft. Het valt op dat ook hierbij de betrokkenheid van de brandweer marginaal is, dit terwijl de brandweer actieve betrokkenheid bij deze experimenten/proefprojecten nastreeft. Daarnaast worden in de periodieke voortgangsrapportages aan de minister en parlement zeer positieve evaluatieresultaten benoemd. Dit beeld wordt door de brandweer niet herkend. Bovendien is er geen sprake van een objectieve beoordeling, aangezien de inbreng voor de evaluaties alleen van belanghebbende marktpartijen komt.

¹ Zie hiervoor de rapportages van de CTIF, The International Association of Fire and Rescue Services (<https://www.ctif.org/world-fire-statistics>) & The Geneva Association

² Voor zover ons bekend heeft de brandweer slechts bij vijf integrale proefprojecten kennis kunnen nemen van een risicobeoordeling en/of een borgingsplan.

³ [20220908-rapportage-en-evaluatie-Wkb-september-2022.pdf \(stichtingibk.nl\)](https://www.stichtingibk.nl/20220908-rapportage-en-evaluatie-Wkb-september-2022.pdf)

Gezien de nota van toelichting⁴ op de Wet Kwaliteitsborging verbaast het ons dat de brandweer niet betrokken wordt bij de verdere uitwerking van het stelsel. In de nota is onder andere te lezen dat *‘de brandweer en veiligheidsregio’s worden betrokken bij de vormgeving van de brandweeradvisefunctie en –expertise in de toelatingsorganisatie bij uitbreiding naar gevolgklasse 2 en 3’* en *‘met deze partijen is afgesproken dat na politieke instemming over de aanwijzing van gevolgklasse 2 en 3 in het Bouwbesluit 2012, hun adviserende rol zal worden geborgd’*.

Sinds de aanneming van deze wet door de Tweede Kamer heeft de bovengenoemde toezegging nog geen gestalte gekregen.

Rol en positie bevoegd gezag en brandweer

Onder de huidige wetgeving ‘ziet’ het bevoegd gezag alle verbouw- en nieuwbouwaanvragen en kan er vooraf, tijdens of na afloop van de bouw, worden ingegrepen. Bouwwerken en de omgeving worden in toenemende mate complexer. Dit komt mede tot uiting tijdens brandweerinzetten. De brandweerinzetten worden evenredig complexer, waarbij de grenzen van het ‘bestrijden van branden’ steeds vaker worden bereikt. Om onbeheersbare incidenten te voorkomen is het van belang dat de brandweer intensiever wordt betrokken bij het kwaliteitsborgingsproces. Overigens is dit niet nieuw, de brandweer is nu al actief betrokken bij private normering op bijv. brandmeldinstallaties, om ervoor te zorgen dat de publieke en private belangen samenkomen.

Het publieke veiligheidsbelang voor bestuurder, burger en brandweer

De brandweer heeft als taak om bij incidenten mens en dier te redden en schade aan bouwwerk en omgeving te voorkomen en beperken. Men mag van de brandweer verwachten dat zij altijd komt als dat nodig is. Maar door de huidige ontwikkelingen en aanwezigheid van meer complexe gebouwen wordt de taak voor de brandweer bemoeilijkt. Bovenal neemt de zorg of tijdens een inzet de veiligheid van het eigen personeel nog wel te waarborgen is toe. Uit meerdere incidenten en onderzoeken - zoals de flatbrand in Arnhem (nieuwjaarsnacht 2020) of de recente brand in het appartementencomplex Riekerhaven in Amsterdam- blijkt dat het bouwwerk weliswaar aan de regelgeving kan voldoen, maar dat dit niet vanzelfsprekend betekent dat het bouwwerk brandveilig is. De brandweer kijkt met andere ogen naar een bouwwerk dan een kwaliteitsborger. Hierbij hoort een gesloten ketenbenadering, wat inhoudt dat wanneer de brandweer moet optreden wanneer het fout gaat (incidentbestrijding), het van groot belang is ook betrokken te zijn om vooraf te adviseren over risico’s (preventie). Dit om specifiek advies te geven over mogelijke gevaren in het bouwwerk, de omgeving als ook het veilig mogelijk kunnen maken van een inzet van de hulpdiensten bij een incident.

Oplossingen

Om het aspect brandveiligheid beter te waarborgen in het nieuwe stelsel is de brandweer van mening dat er twee werkbare oplossingen zijn:

1. Positie in de toelatingsorganisatie

Voor het toelaten van kwaliteitsborgingsinstrumenten is er een toelatingsorganisatie opgesteld. Deze beoordeelt kwaliteitsinstrumenten en houdt toezicht op het stelsel middels audits. Door als brandweer positie te verkrijgen in deze toelatingsorganisatie kunnen de nieuw toe te laten instrumenten door de brandweer worden beoordeeld op:

- het toepassen van de verplichting tot het vragen van het advies aan de brandweer en;
- kan er in de praktijk worden meegekeken hoe de kwaliteitsinstrumenten functioneren.

De toezegging voor een rol in de toelatingsorganisatie is nu opgehangen aan de invoering van de gevolgklassen 2 en 3 maar moet nu, bij de inrichting van het gehele stelsel, worden ingevuld. en;

⁴ Zie de nota van toelichting (pagina 31) <https://open.overheid.nl/repository/ronl-fc58fa70-f0ce-4eb5-a42a-10d73b4773cc/1/pdf/nota-van-toelichting-bij-ontwerpbesluit-kwaliteitsborging-voor-het-bouwen.pdf>

2. De risicobeoordeling verbreden met expliciete aandacht voor brandveiligheid

De huidige risicobeoordeling die in de WKB beschreven staat gaat enkel over *bouwtechnische aspecten gereguleerd in de bouwregelgeving* van het bouwwerk. Dit zegt niets over de veiligheid van de burger en de hulpverleners. Onderwerpen als risicovolle bouwelementen, hoe brandveiligheid is geborgd en hoe het gebruik (bijvoorbeeld kwetsbare personen) en de omgeving zich verhouden tot het bouwwerk (bijvoorbeeld voldoende bluswater en bereikbaarheid) komen hierbij niet aan de orde. Bijkomend aspect zijn de onderdelen van een bouwwerk die dan (nog) niet gereguleerd zijn. Denk hierbij aan bijvoorbeeld de effecten van de vergrijzing, de energietransitie en de duurzaamheidsopgave. Dit is met name aan de orde bij de bouwwerken in de gevolgklasse 1.

Een (wettelijke) mogelijkheid voor het bevoegd gezag, en in navolging de brandweer, om (ook preventief) te kunnen vaststellen of in de risicobeoordeling voldoende aandacht is voor de (brand)veiligheidsaspecten, zou dit kunnen ondervangen.

Op hoofdlijn zou het proces er als volgt uit kunnen zien:

- Bij de melding gaat een risicobeoordeling ter goedkeuring van het bevoegd gezag met inschakeling namens hen van de brandweer.
- Het bevoegd gezag neemt een besluit n.a.v. de melding en risicobeoordeling met betrekking tot noodzakelijke aanvullende gegevens en tijdige melding van risicohandelingen;
- Het bevoegd gezag, met inschakeling namens hen van de brandweer, houdt tijdens de bouw toezicht op de risicohandelingen.
- 10 dagen voor sleuteloverdracht wordt door de vergunninghouder van de omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit een volledig dossier 'as built' aan het bevoegd gezag overgelegd dat door hen inhoudelijk wordt beoordeeld, waarna zij een besluit neemt over ingebruikname dan wel het inzetten van een handhavingsactie. Uit dit dossier volgt tevens de noodzakelijke informatie voor de brandweer.

Samenvattend

De zorg dat het huidige niveau van brandveiligheid niet gehandhaafd blijft onder de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is gezien de huidige invulling van de wet alleen maar groter geworden. Het huidige adagium is eerst de invoering van de wet, daarna het organiseren van bewijslast en vervolgens het borgen van de betrokkenheid van de brandweer. Zonder bovenstaande oplossingen zien wij echter de risico's voor de brandveiligheid van gebouwen en de gevolgen daarvan voor burgers en hulpverleners alleen maar toenemen.

Bijlage 3) Overzicht conclusies n.a.v. onderzoek

Riekerhaven Amsterdam 2022 – Onderzoek: Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

'Maatregelen die worden voorgeschreven door de huidige wet- en regelgeving voorkomen een dergelijke brand niet.'

Smeetsland Rotterdam 2021 – Onderzoek: Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) (Nu:NIPV)

"De instelling veronderstelde dat met het voldoen aan de minimale wettelijke eisen een voldoende niveau van brandveiligheid zou worden gerealiseerd,..."

'... Op basis van eerdere incidenten als ook de brand bij Smeetsland op 13 januari wordt (opnieuw) vastgesteld dat voldoen aan de minimale wettelijke eisen niet betekent dat er een brandveilige situatie is,...

Flatbrand Arnhem 2020 - Onderzoeksraad voor veiligheid

'Dat hier een brand kon ontstaan en zich verder kon ontwikkelen, is in de wettelijke regelgeving op het gebied van brandveiligheid, en de uitgangspunten die daaraan ten grondslag liggen, niet meegenomen.'

Meubelopslag Brielle 2014 - Onderzoek: Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) (Nu:NIPV)

'Er zijn grote verschillen tussen de theoretische uitgangspunten van regelgeving en de praktijksituatie bij brand. Daardoor wordt de brandweer ter plaatse geconfronteerd met problemen die vooraf niet waren voorzien of anders waren ingeschat.'

Zomerdijk IJsselstein 2013 - Onderzoek: Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) (Nu:NIPV)

'Bij deze brand bevond de brandhaard zich in de verdiepingsvloer boven de sprinklerkoppen. Vanuit de huidige regelgeving (bouw- en sprinklerregelgeving) kan een dergelijke brand niet altijd worden voorkomen.'

Rivierduinen Oegstgeest 2011 – Onderzoeksraad voor veiligheid

'Het gemeentelijke proces van vergunningverlening bij Rivierduinen, locatie Oegstgeest, voldeed aan de vereisten die in de wet- en regelgeving worden gesteld, maar leidde niet tot het gewenste brandveiligheidsniveau.'

'Zorginstellingen richten zich met hun brandveiligheidsbeleid tot nu toe op het voldoen aan wet- en regelgeving. Dit leidt er niet toe dat instellingen brandveiligheidsmaatregelen afstemmen op de mate van zelfredzaamheid van de patiënten, noch dat zij deze maatregelen in onderlinge samenhang bezien. Deze integrale benadering moet de norm voor brandveiligheid in zorginstellingen zijn.'

Van: < @vrhm.nl> namens < @brandweer.vrhm.nl>

Verzonden: maandag 21 november 2022 14:13

Aan: EK postbus; EK CDA; EK PVDA; EK VVD; EK PVV; EK 50Plus; EK GroenLinks; EK FVD; EK D66; EK SP; EK fractie JA21; EK Fractie Otten; EK ChristenUnie; EK SGP; EK OPNL

CC:

Onderwerp: Aandacht voor brandveiligheid onder het stelsel van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Bijlagen: Brief van Veiligheidsberaad en Brandweer NL aan EK-commissie BiZa-AZ over Wkb.pdf

Geachte leden van de Eerste Kamercommissie,

In september 2021 heeft het Veiligheidsberaad haar zorgen over het brandveiligheidsniveau onder het stelsel van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen aan u kenbaar gemaakt (brief bijgevoegd). Ondanks dit bestuurlijke signaal, hebben wij moeten constateren dat dit niet heeft geleid tot aantoonbare verbetering. De beantwoording van de Minister (Kamerbrief d.d. 14 november, kenmerk 2022-000054602) op de door u gestelde schriftelijke vragen stellen ons eveneens niet gerust.

Het is ons bijvoorbeeld nog onduidelijk hoe de minister gaat zorgen dat de brandweerorganisatie tijdig in het systeem is geborgd, zoals is opgenomen in de [Memorie van toelichting Wkb – Tweede Kamer vergaderjaar 2015 – 2016, 34 453, nr. 3.](#)

Verder zien wij dat ook in de gevolgklasse 2 en 3 al proefprojecten worden gedaan (zie ook kamerbrief van 12 juli 2022 / Kenmerk 2022-0000377538). Dit is een aandachtspunt aangezien voor gevolgklasse 2 en 3 geen spelregels zijn en daarom gebruik gemaakt wordt van de spelregels voor proefprojecten in gevolgklasse 1. Het Bestuursakkoord zegt over de evaluatie van de proefprojecten in gevolgklasse 1, dat de ervaringen in gevolgklasse 1 niet automatisch leiden tot conclusies over zwaardere gevolgklasse omdat deze van een andere orde zijn en vragen om eigen afspraken en uitgangspunten. Uit praktijkervaring blijkt dat de Brandweer helaas nauwelijks betrokken wordt bij de proefprojecten in gevolgklasse 2 en 3 en geen onderdeel is van de beoogde beheersorganisatie voor evaluatie. Dit is een groot risico voor de (brand)veiligheid van het opgeleverde bouwwerk.

Regelgeving en brandveiligheid

Uit meerdere incidenten en onderzoeken – waaronder onderzoeken van de Onderzoeksraad voor Veiligheid en de recente brand in het appartementencomplex in Amsterdam Nieuw-West (wooncomplex Riekerhaven) waarbij 72 woningen verloren gingen, - leren we dat het bouwwerk aan de regelgeving kan voldoen, maar dat dit niet vanzelfsprekend betekent dat het bouwwerk ook daadwerkelijk (brand)veilig is. Dit komt door de veranderende samenleving, waarin we steeds meer te maken krijgen met ontwikkelingen die de brandveiligheid negatief kunnen beïnvloeden. Daarbij laten de onderzoeken zien dat de opgave voor incidentbestrijders vaker haar grenzen bereikt of overschrijden. Gezien de kwaliteitsborger enkel toeziet op het voldoen aan wet en regelgeving, is het van belang dat in het gehele stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving onder de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen : 1) brandveiligheid meer aandacht krijgt en 2) dat de expertise die de Brandweer heeft onderdeel is van het kwaliteitsborgingsproces.

Samenvattend

De zorg dat het niveau van brandveiligheid niet gehandhaafd blijft onder de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is gezien de huidige omstandigheden alleen maar groter geworden. De (extra) proefprojecten van het afgelopen jaar geven geen reden tot afname van deze zorg, de antwoorden van de Minister nemen deze zorgen evenmin bij ons weg.

Met vriendelijke groet,

Regionaal Commandant Brandweer Veiligheidsregio Hollands Midden

Directeur Brandweerrepressie Veiligheidsregio Utrecht

Portefeuillehouders Brandveiligheid Brandweer Nederland
Raad Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio

Veiligheidsberaad
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.veiligheidsberaad.nl
info@veiligheidsberaad.nl
026 355 24 99

Eerste Kamer der Staten-Generaal
Leden van de commissie BiZa/AZ
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Doorkiesnummer

Inlichtingen bij

Vertrouwelijkheid
openbaar
Ons kenmerk
V026-2021

Datum 21 september 2021

Geachte leden van de Eerste Kamercommissie,

Nederland is één van de brandveiligste landen ter wereld. Dit resultaat moeten we met elkaar zien te behouden. Het aantoonbaar behouden van het behaalde veiligheidsniveau voor het gehele stelsel onder de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) staat onder druk. Dat is wat ons nu grote zorgen baart.

De risicobeoordeling in de Wkb

In de Wkb is er sprake van een risicobeoordeling die wordt uitgevoerd door de private kwaliteitsborger. Deze risicobeoordeling is vooral van *bouwtechnische aard* en zegt in onze ogen weinig tot niets over de veiligheid van de burger en de hulpverleners. Onderwerpen als risicovolle bouwelementen, hoe brandveiligheid is geborgd en hoe het gebruik (bijv. kwetsbare personen) en de omgeving zich verhoudt tot het bouwwerk (bijv. bluswater en bereikbaarheid) lijken hier geen onderdeel van te zijn.

Wij willen voorkomen dat er door deze interpretatie van de risicobeoordeling 'ongewenste leereffecten' kunnen ontstaan als gevolg van incidenten met veel slachtoffers zoals Grenfell Tower in het Verenigd Koninkrijk of de cafébrand in Volendam. Vanuit onze wettelijke taak van voorkomen, beperken en bestrijden van brand is het *vooraf* kunnen toetsen van de hierboven genoemde zaken zeer wenselijk.

De proefprojecten

De afgelopen jaren hebben er diverse proefprojecten plaatsgevonden. In de beantwoording van de vragen over deze proefprojecten constateren wij dat de minister van BZK aangeeft dat 40 integrale proefprojecten zijn geëvalueerd, van de door haar geciteerde 406 proefprojecten. De minister geeft niet aan hoe de (brand)veiligheidsaspecten zoals hierboven door ons benoemd zijn getoetst. Bewijslast dat de beoogde stelselwijziging het niveau van (brand)veiligheid behoudt is er daarmee in onze ogen niet.

Concreet

Het opnemen van een (wettelijke) mogelijkheid voor het bevoegd gezag om (ook preventief) te kunnen vaststellen of in de risicobeoordeling voldoende aandacht is voor de (brand)veiligheidsaspecten is gelet op het bovenstaande naar onze mening noodzakelijk.

Concreet betekent dit geen risicobeoordeling die alleen bij de kwaliteitsborger ligt, maar verplicht contact tussen aanvrager en bevoegd gezag/brandweer om te kunnen intervenieren. En niet achteraf op basis van de algemene wet bestuursrecht op basis van het opleverdossier.

Stelselwijziging

De minister beperkt haar beantwoording tot gebouwen met een beperkt risico (klasse 1), maar streeft op termijn wel naar de invoering van een stelselwijziging, dat dus ook betrekking heeft op gebouwen met hogere risico's (klasse 2 en 3). De brandweer wil vooral betrokken worden bij de (brand)veiligheid van gebouwen waar de risico's voor openbare veiligheid geborgd moeten worden.

Met vriendelijke groet,

Voorzitter Brandweer

Portefeuillehouder Brandweer
Veiligheidsberaad

Nederland